

Vlaams
Parlement

vergadering **C158 – BIN10**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 6 maart 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitbreiding van het ouderschapsverlof van drie naar vier maanden voor het personeel van de lokale besturen - 1205 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de impact van het Planlastendecreet op de gemeenten - 1241 (2011-2012)	4

■

Voorzitter: mevrouw Linda Visser, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de uitbreiding van het ouderschapsverlof van drie naar vier maanden voor het personeel van de lokale besturen

- 1205 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, dames en heren, we konden in de pers lezen dat het ouderschapsverlof zou worden uitgebreid van drie naar vier maanden. Een Europese richtlijn van 8 maart 2010 verplicht de Europese lidstaten om voor 8 maart 2012, dat is zeer binnenkort, het ouderschapsverlof uit te breiden naar vier maanden. Federaal minister van Werk De Coninck wil daarop ingaan. In België betaalt de RVA de onderbrekingsuitkering uit aan wie ouderschapsverlof opneemt, en dat zal ook zo zijn voor de bijkomende vierde maand.

De lidstaten kunnen zelf bepalen in welke mate het verlof kan worden opgenomen, zoals deeltijds of voor een vierde. Ik heb vernomen dat de federale overheid dat zelfs op een tiende wil brengen, zodat ouders bijvoorbeeld een woensdagnamiddag vrij kunnen nemen. De lidstaten kunnen de modaliteiten zelf invullen.

Ook de Vlaamse overheid is echter betrokken partij, met name voor het personeel van de lokale besturen. De deadline is deze week: uiterlijk op 8 maart 2012 moeten de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden. Indien deze deadline niet gehaald wordt, blijven we in gebreke ten aanzien van de Europese regelgeving. In het geval van 'bijzondere moeilijkheden' of 'tenuitvoering' bij collectieve overeenkomst kan een lidstaat een extra termijn van één jaar krijgen om aan deze richtlijn te voldoen. De Vlaamse overheid kan de 'bijzondere moeilijkheden' niet inroepen als argument.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitbreiding van het ouderschapsverlof van drie naar vier maanden? Zal de deadline van 8 maart gehaald worden? Zo nee, waarom niet? In welke mate kan de Vlaamse overheid zelf de modaliteiten van het ouderschapsverlof bepalen? Hoe wilt u dat invullen? Of is de federale regelgeving bepalend? Hoe staat het met de modaliteiten?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, dames en heren, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Van den Heuvel. De Europese richtlijn dateert inderdaad van 8 maart 2010. Vlaanderen is daarbij betrokken betreffende de uitvoeringsmodaliteiten. In hoeverre heeft Vlaanderen zich daarop voorbereid? In hoeverre is de Vlaamse administratie daardoor gevat? Ze moest dat geweten hebben. Daar moet een zekere voorbereiding aan voorafgegaan zijn. De deadline is vlakbij.

Zal de Vlaamse overheid zich schikken naar de Europese Dienstenrichtlijn? Welke voorbereidingen zijn er al gebeurd om de richtlijn zo spoedig mogelijk uit te voeren?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, uw vragen verwonderen mij enigszins aangezien Vlaanderen jammer genoeg niet bevoegd is voor deze kwestie. Arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht zijn vooralsnog volledig een federale bevoegdheid. Wij zijn ook niet bevoegd voor de lokale personeelsleden, contractuele noch statutaire. De regeling is trouwens uitgewerkt in een koninklijk besluit. Het klopt dat de deadline vlakbij is. Deze zaak moet echter volledig op federaal niveau worden geregeld.

Ik las verslagen van mondelinge vragen in de Kamer. Er moet nog werk worden gemaakt van de omzetting van de richtlijn. Mijnheer Van den Heuvel, we zijn voor heel wat zaken niet bevoegd voor ons eigen personeel, contractueel noch statutair, en ook niet voor het lokale personeel: bijvoorbeeld het syndicaal statuut van provinciale en gemeentelijke instellingen en de pensioenstelsels van de lokale mandatarissen. Ik hoop dat u beiden ervoor zult zorgen dat we die bevoegdheden wel krijgen, dan kunnen we daar ook onze verantwoordelijkheid in opnemen.

In onze besluiten betreffende de minimale voorwaarden waaraan de lokale rechtspositieregelingen van het personeel moeten voldoen, laten we nu al aan de lokale besturen toe om zelf boven op het ouderschapsverlof in het kader van de wetgeving inzake loopbaanonderbreking, in bijkomende mogelijkheden te voorzien, in de vorm van verlof voor deeltijdse prestaties, extra onbetaald verlof, en desnoods zelfs in de vorm van dienstvrijstellingen.

De minimale voorwaarden voor het statutaire personeel bevatten ook nog een regeling inzake het betaald vaderschapsverlof van tien dagen. Dat geldt ook voor de contractuele personeelsleden. Daar is een vergelijkbaar vaderschapsverlof van tien dagen, dat voortvloeit uit de wet op de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978.

Dit is dus een federale aangelegenheid. Het KB regelt een en ander, ook voor statutair en contractueel personeel van provincies, gemeenten, agglomeraties, federaties van gemeenten en hun werkgevers.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de impact van het Planlastendecreet op de gemeenten - 1241 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, ik denk dat in Vlaanderen alle politieke partijen, wat ook hun strekking is, aan uw kant staan als u erin zou slagen om de planlast te verminderen. Ik heb daar in mijn vorig leven ook mee geworsteld. Op het einde hadden we daar ook te weinig tijd voor. Maar je merkte ook dat er vanuit de bewuste sector – zoals de sectoren van de vrije tijd, het OCMW – toch heel wat weerstand kwam. Door mijn oor te luisteren te leggen, heb ik vastgesteld dat men ook in kringen zoals de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) erg vreesachtig wordt over het mogelijke resultaat. Iedereen hoopt uiteindelijk op een resultaat dat minder planlastverplichtingen betekent voor de lokale besturen.

In juli 2011 keurde het Vlaams Parlement het decreet goed houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd. Het decreet moet een antwoord bieden op de vraag van de lokale besturen naar een vermindering van de planlasten.

De uitgangspunten van het decreet zijn zeer lovenswaardig: ten eerste worden alle diverse sectorale beleidsplannen geïntegreerd in één meerjarenplan, ten tweede kan de Vlaamse overheid een aantal beleidsprioriteiten naar voren schuiven. Die kunnen enkel betrekking hebben op te verrichten activiteiten, te leveren prestaties en/of te bereiken effecten. Het komt erop neer dat lokale besturen de subsidieaanvraag moeten indienen tegen eind 2013 aan de hand van het door de raad goedgekeurde meerjarenplan 2014-2019. In dat meerjarenplan geeft de gemeente aan in welke mate ze inspeelt op de zogenaamde Vlaamse

beleidsprioriteiten die de Vlaamse Regering tegen eind oktober 2012 bekend zal maken. De verantwoording achteraf van het gebruik van de subsidies zal gebeuren via de door de raad vastgestelde jaarrekening.

Er heerst bij de Vlaamse gemeenten veel ongerustheid over de bekendmaking van deze Vlaamse beleidsprioriteiten op 30 oktober aanstaande. Dit is immers de echte lakmoesproef van de intenties van de Vlaamse Regering om aan planlastvermindering te doen. Zal de Vlaamse Regering zich terughoudend kunnen opstellen, enkel beleidsprioriteiten bekendmaken die sturen op hoofdlijnen, en zal zij een integrale werking van de gemeenten mogelijk maken? Of raken de gemeenten van de regen in de drop?

Op 26 september 2011 stuurde het directiecomité van de VVSG al een verontruste brief naar de minister over deze problematiek. “In het Planlastdecreet staan een vijftiental decreten of besluiten die moeten worden aangepast. Als elk van de sectoren vervolgens drie tot vijf beleidsprioriteiten naar voor schuift waarvoor de besturen subsidies kunnen krijgen, dreigen we in oktober te eindigen met een zestigtal Vlaamse beleidsprioriteiten, wat weinig verschilt met de situatie vandaag”, schrijft het directiecomité van de VVSG in het geciteerde document.

Minister, op de recente vergadering van de Stedenfondscoördinatoren, die plaatsvond op 1 februari 2012 bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, werd reeds gewag gemaakt van maar liefst 75 verschillende Vlaamse beleidsprioriteiten. Kunt u dat bevestigen? Hoe ziet u het samengaan van het aanbieden van 75 – al dan niet zeer gedetailleerde – Vlaamse beleidsprioriteiten met de beoogde planlastvermindering, het aanmoedigen van integrale planning binnen de gemeente en respect voor lokale autonomie?

Waakt u over de mate van detailsturing van deze Vlaamse beleidsprioriteiten? Zal de Vlaamse Regering de doelstellingen die een bestuur moet bereiken in ruil voor subsidies, voldoende ruim en sectoroverschrijdend formuleren, zodat de gemeente er op basis van de eigen inzichten en waar mogelijk sectoroverschrijdend mee aan de slag kan? Of kunnen we een gedetailleerde opsomming van aparte prioriteiten per sector verwachten, en misschien zelfs aparte bijkomende vereisten inzake de rapportering?

Er is eveneens bezorgdheid over de vertaling van de Vlaamse beleidsdoelstellingen in het meerjarenplan. Kunt u bevestigen dat de Vlaamse beleidsprioriteiten niet noodzakelijkerwijs hoeven te worden vertaald in voor de gemeenten “prioritaire doelstellingen”?

Tot zover mijn vragen, minister, ik hoop dat het idee van de planlastverlichting ook in de praktijk bewaarheid wordt door uw antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Het Planlastendecreet was inderdaad een zeer goede zaak. Het is ook zeer goed ontvangen door de steden en gemeenten, maar we hopen dat de opvolging even positief evolueert en dat de filosofie van het decreet verder wordt gerespecteerd.

Er moeten nog een aantal zaken gebeuren. Dat betekent in de eerste plaats dat de aanpassingen aan het kaderdecreet tijdig gebeuren. Er zijn al enkele decreten gepasseerd voor advies, maar we wachten toch nog op een heleboel andere decreten. We hopen dat de parlementaire behandeling voor het zomerreces kan gebeuren. In oktober moeten de beleidsprioriteiten worden bepaald. Het zou aangewezen zijn als ondertussen al de decreten zijn aangepast.

Daarnaast betekent dat ook dat in die sectorale decreten geen bepalingen worden opgenomen die de basisdoelstelling van het kaderdecreet op de een of andere manier zouden ondergraven. Dat kaderdecreet is er immers niet gekomen om later via sectorale invulling ervan op een of andere manier te worden omzeild. Dat moeten we goed bewaken.

Het aantal beleidsprioriteiten waar de lokale besturen invulling aan moeten geven, dient beperkt te zijn. Anders kunnen we het nog bezwaarlijk over prioriteiten hebben. Ik hoop dat

het niet de bedoeling is dat er vele tientallen per sector komen. En dan komen de uitgangspunten van het kaderdecreet inderdaad in het gedrang. Bijkomende vereisten inzake rapportering willen we liefst niet zien. Ik wil herinneren aan de discussie bij de behandeling van het kaderdecreet. Toen werd opgemerkt dat de lokale besturen naast de planlasten eigenlijk ook gebukt gingen onder de vele rapporteringsverplichtingen. Ook op dat vlak moet men consequent blijven met de uitgangspunten van het kaderdecreet.

Minister, ik stel geen vragen, maar neem stellingen in. Naar aanleiding van de vraag om uitleg van de heer Keulen wil ik die nog even in herinnering brengen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: We zijn inderdaad bezig met een heel ambitieuze en omvangrijke operatie, die al heel veel energie heeft gevergd, en die afhankelijk is van een goede planning. Tot nu toe zitten we daarmee op schema. We voeren twee grote hervormingen door. We hebben de beleids- en beheerscyclus, die moet toelaten te komen tot een nieuwe regeling voor de planlasten-, beleids- en beheerscyclus en die een volledig nieuwe vorm invoert van plannen, registreren en rapporteren. Daaraan is de operatie gebonden tot vermindering van de planlasten.

Wat is de stand van zaken van de planlasten? We hebben het kaderdecreet met veel enthousiasme goedgekeurd. Mevrouw Brouwers, u hebt geen vragen gesteld, maar ik beschouw uw pleidooi als een ondersteuning, net zoals ik de vraag om uitleg van de heer Keulen beschouw als een steun voor de operatie. Dit moet allemaal worden uitgevoerd in de sectorale decreten. Het Planlastendecreet schept alleen het kader hiervoor. Ook daar zitten we op schema. Het gaat over dertien, en niet over vijftien decreten. Daarvan zijn er al drie door de regering goedgekeurd, twee zijn voor advies voorgelegd, want deze commissie speelt hierin een eigen rol en geeft advies over die decreten.

Tegelijk is er op administratief niveau, in het departement Bestuurszaken, een voorbereiding bezig van de uitvoeringsbesluiten. Op al die niveaus moeten we ervoor zorgen dat de geest, het concept, het doel van de hervorming worden gerespecteerd. Die administratieve werkgroep werkt zeer open. De klanten – bij wie u uw oor te luisteren hebt gelegd, en die nu hier hun oor te luisteren kunnen leggen – zijn er ook al bij betrokken geweest. De VVSG in de eerste plaats en ook Antwerpen hebben hun opmerkingen, wensen en zorgen kunnen formuleren.

Mijnheer Keulen, ik begrijp uw zorgen. We moeten erover waken dat in elk van de sectorale decreten op een correcte manier uitvoering wordt gegeven aan, maar ik zie nog geen reden tot ongerustheid. In het verslag waarnaar u verwijst over de vergadering met betrekking tot het Stedenfonds, lees ik niet – tenzij ik erover las, maar dan moet u mij erop wijzen – dat er sprake is geweest van 75 beleidsprioriteiten. Ik vind dat er niet in terug. Wat ik er wel in terugvind, is dat uit die vergadering blijkt dat minister Van den Bossche volledig op die lijn zit en geen andere prioriteiten gaat bepalen dan die die in het decreet staan, namelijk drie. Ik vind het een goede zaak dat we niet verder gaan dan wat we decretaal hebben bepaald. Als het in elke sector op die manier zou gebeuren, dan zouden we ons allemaal goed voelen. Ik ben dus blij met die aanpak en ik ben tevreden over dat verslag.

Hoeveel beleidsprioriteiten er zullen zijn, kan ik nu nog niet zeggen. Het gaat in totaal om dertien decreten. Een van de decreten – met betrekking tot het ouderenbeleid – zal met zekerheid niet onder de planlast vallen. Dat is er al een minder. Er zijn nog twee decreten waarvan de kans bestaat dat ze niet meer onder de planlastenregeling vallen, omdat ze in een andere regeling zullen voorzien. Als dat zo zou zijn, spreken we nog over een tiental, en één besluit, en is de omvang van het aantal decreten waarover het gaat, verminderd.

Het komt er natuurlijk op aan dat we van een gedetailleerde inputsturing evolueren naar een algemenere outputsturing. Dat is de hele hervorming, die gemeten kan worden aan de hand van de BBC-rapportering (beleids- en beheerscyclus).

Het aantal Vlaamse beleidsprioriteiten moet hanteerbaar zijn. Als alles prioritair wordt, heb je geen prioriteiten meer. Het prioriteren moet op een wijze manier gebeuren. Het uitgangspunt moet zijn dat er een sterke vermindering is van de huidige plan- en rapporteringslasten. Anders moet je die hele hervorming niet doen.

De hervorming heeft anderzijds niet tot doel de sectorale administraties en de functionele ministers de mogelijkheid te ontnemen om in bepaalde sectoren stimulansen te geven, ook al vind ik dat iedereen moet evalueren of dat de stimulansen in verhouding moeten staan tot de mate van het regulerende of sturende optreden.

In het hele mechanisme zijn voldoende waarborgen ingebouwd om een goed resultaat te bereiken. Het Planlastendecreet wordt hier heel breed gedragen. De sectorale decreten moeten niet alleen door de regering worden goedgekeurd maar moeten door deze commissie nog eens allemaal van advies worden voorzien. We hebben op administratief niveau binnen Bestuurszaken een horizontale werkgroep waar onze partners, de VVSG en de steden, hun opmerkingen kunnen formuleren.

Ik kan bevestigen, mijnheer Keulen, dat de Vlaamse beleidsprioriteiten niet noodzakelijk vertaald moeten worden in de lokale prioritaire beleidsdoelstellingen. Een gemeentebestuur of stad moet de Vlaamse beleidsprioriteiten niet overnemen. Prioritaire beleidsdoelstellingen zijn de doelstellingen die de lokale bestuurders vanuit hun perspectief zeer belangrijk achten en waarover ze expliciet rapportering wensen in de beleidsrapporten die zij hanteren: het meerjarenplan, het budget, de jaarrekening. Wanneer het lokale bestuur toch wenst in te spelen op de Vlaamse beleidsprioriteiten, maar het geen absolute prioriteit vindt, kan het deze opnemen in een niet-prioritaire beleidsdoelstelling, die een andere behandeling krijgt, of in een actieplan.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister, in deze materie hebt u in dit huis enkel bondgenoten, laat dat duidelijk zijn. Ik heb er zelf mee geworsteld. Uiteindelijk ben ik geklopt door tijdsgebrek maar ook ten dele door de hardnekkigheid van de sectoren en, soms, van hun verlengstukken in de politieke partijen. Om Lucebert te citeren: alles wat broos en teer is, is breekbaar. Vanuit de sectoren Jeugd, Cultuur en Sport krijg je altijd te horen dat ze niet kunnen aanvaarden dat hun geld naar wegen of rioleringen of de politie of het containerpark gaat. Of naar het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW): de 8 procent van het Gemeentefonds die normaal voorbehouden moet zijn voor het OCMW.

Minister, ik geef u als vriendschappelijk advies mee: uw eigen administratie, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB), is in dezen absoluut mee, maar de andere administraties, die de sectoren vertegenwoordigen, geven de indruk dat ze afwachten tot ze zien wat er uiteindelijk van komt. Zij blijven vaak, maar dan onder een andere noemer, streven naar een status-quo. Gemeenten verwachten vandaag dat er een algemeen beleidsplan wordt ingediend. Alles is daarin vervat. Gedaan met de jaarlijkse actieplannen en, om de drie jaar, de meerjarenprogramma's. Gedaan met al die stapels papieren. Men moet echt vertrouwen hebben in de lokale autonomie. Alle sectoren, ook de tere en de broze, zijn sterk genoeg en hebben genoeg vertrouwen in de lokale democratie, zodat ze niet stiefmoederlijk moeten worden behandeld. Zij kunnen niet met niets wandelen worden gestuurd. Daarop is het verwachtingspatroon gefocust. Wij moeten waakzaam blijven en de weerstand nooit onderschatten.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ben het in grote lijnen eens met de heer Keulen. Maar ik wil een beetje nuanceren. Niet in alle administraties wordt het behoud van de status-quo even intens nagestreefd. Er zijn, gelukkig, ook uitzonderingen op de regel. Maar het is een permanente zorg. Het ABB gaat uiteraard volledig mee in die hervorming. Een aantal mensen gaan, niet per definitie uit vijandigheid tegen de hervorming, niet mee. Maar ze vinden dat ze nu eenmaal in dat systeem zitten en dat het al jaren zo werkt. Ik hoop dat er zo

veel mogelijk mensen de hervorming mee zullen ondersteunen. Zelfs op gemeentelijk vlak zie ik her en der signalen van mensen die niet mee willen. Gelukkig hebben we met de VVSG een sterke partner.

De hele hervorming is erop gebaseerd dat Vlaanderen en de lokale besturen partners worden. Je moet vertrouwen hebben in de lokale besturen. Ik kan me met de beste wil ter wereld niet voorstellen dat een lokaal bestuur ongestraft zou besluiten geen jeugd- of cultuurbeleid meer te voeren omdat het nu eenmaal niet langer verplicht is bepaalde prioriteiten over te nemen. De kiezer zou dat natuurlijk afstraffen. De gemeentebesturen kunnen zich dat niet permitteren.

Het komt neer op vertrouwen in de lokale democratie. Wij willen niet vanuit Brussel zeggen wat de lokale besturen moeten doen en hoe de lokale besturen dat dan moeten doen. De administratie moet die cultuuromslag doormaken. Voor een administratie die jarenlang dezelfde werkwijze heeft gehanteerd, vergt dit natuurlijk moeite.

Gelukkig hebben de administratie en de minister die bevoegd is voor een beleidsdomein dat al aan bod is gekomen, al verklaard geen andere prioriteiten te zullen bepalen dan de prioriteiten die in het decreet staan vermeld. Dit lijkt me een mooi voorbeeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■